

Bedrijfsleven, energiesector en overheden vragen minister om Stimuleringsprogramma om vaart te houden in energietransitie:

Breed actieteam aan de slag met grootste knelpunten stroomnet

DEN HAAG – Een brede coalitie* van 14 partijen- ondernemers, overheden en netbeheerders – wil de komende kabinetsperiode structurele oplossingen realiseren voor de huidige knelpunten op het elektriciteitsnet. Daarmee wordt meer grootschalige productie van energie uit zon en wind mogelijk en kan de elektrificatie van woningen, vervoer en de industrie versnellen. Dat is belangrijk voor de verduurzaming van onze energiehuishouding en voor het vestigingsklimaat in ons land. De coalitie, onder de naam ‘Actieteam Netcapaciteit’, vraagt minister Jetten voor Klimaat en Energie onder meer om een aantal wettelijke aanpassingen. Ook is voor een stimuleringsprogramma voor innovatieve oplossingen 200 miljoen euro per jaar nodig uit de nieuwe middelen voor klimaatbeleid.

Nederland investeert nu al jaarlijks gemiddeld circa 3 miljard euro in het elektriciteitsnet om zon- en windparken te kunnen aansluiten en elektrificatie van zowel huishoudens als bedrijven mogelijk te maken. Daardoor is ons land wereldwijd één van de koplopers als het gaat om zonnestroom. Veel grote zon- en windparken, ondernemers en woningbouwprojecten wachten als gevolg van schaarste op het elektriciteitsnet echter op aansluiting. Ook voor de industrie moet vanwege de verduurzamingsplannen in het MIEK (Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) veel capaciteit beschikbaar komen op het elektriciteitsnet. Voor de plannen van gemeenten en provincies, gebundeld in de RES'en (regionale Energie Strategie) is ruimte op het net eveneens onmisbaar.

Grote tekorten aan technici, lange realisatietermijnen en regelgeving belemmeren echter snelle verzwaring en aanpassing van het net. Ook kunnen domweg niet overal tegelijk de straten open. Voor de komende drie jaar staan er veel grote zon- en windparken op de planning die zonder creatieve oplossingen vooralsnog niet aangesloten kunnen worden. Het gaat dan om ruim 10 Gigawatt aan zonnestroom en 3,7 Gigawatt aan windprojecten* die in de pijplijn zitten, goed voor het elektriciteitsverbruik van ruim 6 miljoen huishoudens.

Het nieuwe Actieteam Netcapaciteit wil voor de grootste knelpunten snelle oplossingen zoeken in de komende kabinetsperiode en schetst in haar voorstel de hoofdlijnen waarlangs dit kan. Daarbij ligt er een kans voor bestaande en nieuwe marktpartijen om slimme technieken in te zetten. Denk aan lokale opslag van energie, vraagstimulering of *curtailment* (regeltechnieken op basis van data, waarbij bijvoorbeeld aanbod- of vraagpieken worden afgevlakt). Daarnaast blijven verzwaring van het net en congestiemanagement structurele oplossingen.

Randvoorwaarden

De 14 partijen nemen met hun voorstel nadrukkelijk verantwoordelijkheid voor gezamenlijke oplossingen maar vragen tegelijkertijd minister Jetten voor Klimaat en Energie om mede-eigenaarschap en concrete acties. Zo is op korte termijn invulling nodig van een aantal randvoorwaarden, zoals:

- het verkorten van realisatietermijnen voor netuitbreiding, bijvoorbeeld door het inrichten van een *fast lane* met gespecialiseerde (juridische) beleidsmedewerkers;

* Respectievelijk zon-PV monitor 2021, RVO en Wind op land monitor 2021, RVO.

- de mogelijkheid voor overheden om – in overleg met betrokkenen – maatschappelijk afgewogen keuzes te maken bij het verdelen van de schaarste indien lokaal noodzakelijk;
- snellere aanpassing van wet- en regelgeving die het mogelijk maakt dat netbeheerders en marktpartijen samen o.a. optimaal flexibiliteit (zoals batterijen) kunnen inzetten;
- onderzoek naar het effect van financiële prikkels in het technisch beroepsonderwijs; denk bijvoorbeeld aan een afstudeerbonus voor mbo'ers techniek en extra financiering voor techniekopleidingen. Er zijn ook nu al veel te weinig technische vakmensen voor netverzwinging, maar óók om zonnepanelen en warmtepompen te plaatsen.

Stimuleringsprogramma

Voor de inzet van flexibiliteit en creatieve oplossingen adviseert het Actieteam Netcapaciteit een Stimuleringsprogramma van jaarlijks 200 miljoen euro gedurende deze kabinetsperiode. Hiermee kan de implementatie van bestaande en nieuwe technieken lokaal op grote knelpunten een impuls krijgen. Denk bijvoorbeeld aan de al genoemde (grootschalige) opslag of het sturen van de (lokale) vraag.

Overige informatie:

***De coalitie bestaat uit: Energie-Nederland, Energie Samen, Energy Storage NL, FME, Holland Solar, IPO, Koninklijke Bouwend Nederland, Netbeheer Nederland, NVDE, NWEA, Techniek Nederland, VNG, VNO-NCW/MKB Nederland, WENB**

De voorstellen van het Actieteam Netcapaciteit (zie de bijlage 'Samen sneller het net op') zijn aangeboden aan de minister en worden ingebracht bij het Ronde Tafel Gesprek dat op 3 februari plaatsvindt in de Tweede Kamer.

Voor meer informatie kunt u terecht bij de woordvoerders van de deelnemende partijen of via Netbeheer Nederland:

Lieselot Meelker, 06 – 82979300 lmeelker@netbeheernederland.nl

* Respectievelijk zon-PV monitor 2021, RVO en Wind op land monitor 2021, RVO.